

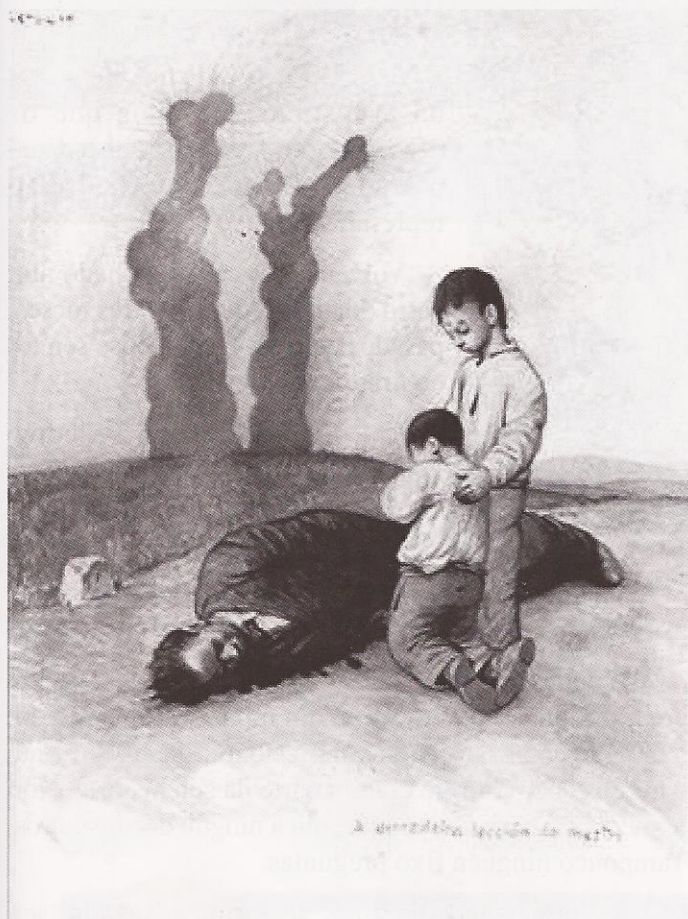
TEMPOS PARA ESQUECER

Por: José Taboada García

Baseado nun feito real

Era o ano 1940, a guerra acababa de rematar. Unha guerra que nunca debería ter pasado, pois despois da guerra ven a posguerra, que moitas veces é peor ca mesma guerra.

Sobre a guerra xa escribira Don Juan Manuel en “El libro de los Estados” *<Señor Conde segund dizen los sabios et es verdat, traen las guerras pobreza, lazeria, despoblamiento del mundo et deservicio de Dios. Est por onde omne debe evitar las guerras>*

A nosa non foi unha guerra calquera. Foi civil e os vencedores e os derrotados quedan no mesmo país.

Aos nosos soldados tampouco lles deron bando a escoller. Houbo casos que loitaron irmáns contra irmáns, pais contra fillos... segundo onde os enrolaran.

E así percorría aquel ano na nosa Galiza interior. Polo día facían os traballos do campo e levaban o gando a pastar. Logo viña a noite e despois de cear, a familia xuntábase a carón da lareira e pasaban longas horas falando entre eles.

Esta era unha noite normal para algún, máis non para todos. Os perdedores da guerra, ou sexa, os de esquerdas, tremían.

Viñan, chamaban á porta con camisa azul e fusil na man.

- Que queredes!
- Cartos
- Non temos
- Pois homes

E así pasaba moitas noites, algúns non tiñan nin onde caer mortos. O réxime miraba para outro lado.

Era o mes de febreiro. A lúa estaba chea e o ceo estrelado, sopraba vento do norte e a temperatura era fría. O señor Garrido e a súa dona estaban a carón do lume, agardando a que os últimos tizóns se acabasen antes de deitarse.

A tranquilidade da noite viuse se súpeto truncada polos golpes que escoitaron na porta, non eran golpes calquera, eran golpes dados por culatas de fusil.

- Están aí! – Dixo o señor Garrido. Abríronlle a porta e entraron dous homes apuntando coas armas na man.

- Que queredes! – Dixo a muller
- Vimos por Garrido – Respondeu un deles.

Levantouse Garrido e cando estaba cruzando a porta da cociña.

- A onde mo levades!
- A dar un paseo.

Xa fóra, había dous homes máis, tamén con fusís. Atáronlle as mans ás costas cunha corda, igual que aos outros tres que traían con eles, que xa as tiñan atadas. Puxéronse a andar. Os catro das mans atadas camiñaban diante; os fusileiros detrás, a escasos metros.

Dentro quedaba a súa dona chorando, a súa sogra que espertara tamén chorando. No piso de arriba o seu fillo e a súa filla. Dentro da cociña quedaban enriba da artesa,

cinco cuncas de barro con cinco culleres de ferro dentro, cuncas que pouco antes tiveran caldo, ao seu carón frangullas de pan de millo. Polo chan movíase un gato famélico ao que tamén espertaran.

Xa chegados á entrada da ponte romana, despois de percorrer máis de catro quilómetros, escoitaron como artillaban as armas.

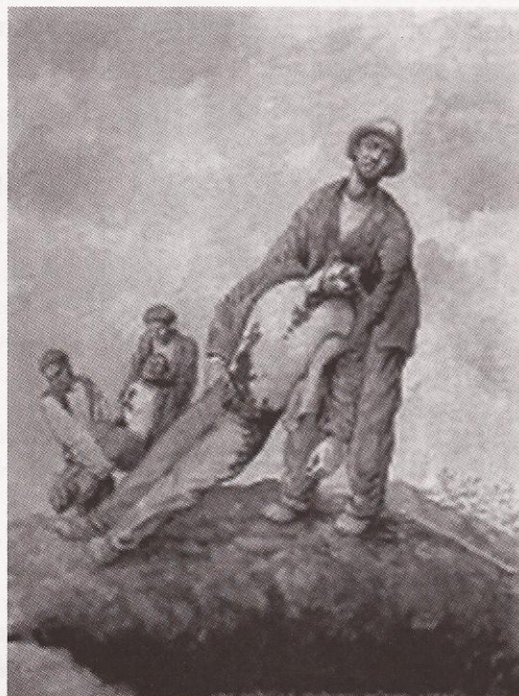
- Por favor non me matedes! – Dixo o Señor Garrido volvéndose.

A resposta foi unha mentira piadosa do máis novo deles.

- Non se preocupe que a vostede non lle vai pasar nada.

Logo xa faláron os fusís. Soaron catro disparos case o mesmo tempo, logo outros catro. A escasos tres metros, fallar é imposible, e dous tiros de fusil son suficientes para matar a calquera home. Caeron aqueles catro corpos feridos de morte. Máis, para rematar a faena, déronlle un tiro máis a cada un, esta vez na cabeza. O tiro de gracia.

Xacía o señor Garrido tombado boca abaixo, cando un deles, co fusil aínda fumeando e apuntándolle, como se dunha peza de caza maior se tratara, meteulle unha bota pola cintura e deulle a volta. Estaba cos ollos e a boca aberta.

- Garrido xa non precisaba o de graza, dixo.

Colgaron as armas ao lombo e fóronse mentres liaban uns cigarros.

Cando xa desapareceran por unha volta do camiño, levantouse o señor Garrido – Si levantouse- e non foi por ningún milagre. O seu corpo estaba atravesado por dúas balas que lle deran no ombro esquerdo. O tiro de graza saíra casqueiro, furáralle a gorra e leváralle algúns pelos por diante. Dirixiuse ao muíño que había preto do lugar da execución e, rascándose contra as pedras dunha esquina liberouse das ataduras. Fixo as primeiras curas rachando a camisa e usando a modo de gasa musgo e liques para conter a hemorraxia. Cando xa as feridas sangraban menos, chamou nunha casa de confianza, onde xa o curaron mellor con augardente e vendas de liño.

Máis non puido pasar alí a noite, podía comprometerlos. Marchouse dicindo que avisaran á súa familia onde se ía agochar. Escolleu a uceira de Soutobello, lugar case inaccesible, preto do nacemento dun río. Alí caváronlle unha cova na que viviu catro anos. A comida leváballe sempre Emilio, o seu fillo, rapaz de dez anos que, para que non desconfiasen, metíanlla nun fol (saco de pel para ir ao muíño).

Veuse este rapaz obrigado a mentir moito.

- Para onde vas Emilio?

- Ao muíño!

- De onde ves Emilio?

- Do muíño!

E así viviu o señor Garrido catro anos que se lle fixeron moi longos. Mentres a familia gardou rigoroso loito. A igrexa non podía dar sepultura cristiá aos paseados.

Pasado este tempo o réxime sacou un armisticio que dicía que os desaparecidos sen delitos de sangue podían presentarse e non sufrirían represalias.

Volveu á súa casa agochado nun carro de fento. Alí estivo tres meses, pasados os cales presentouse sen ter contratempos.

Era o señor Garrido un home normal, un bo veciño. Non estaba casado pola igrexa, e era del Frente Popular. Por iso fora paseado.

O tempo foi pasando e este home levou unha vida normal, sen que volveran a meterse con el.

Era nunha voda, ao finais dos sesenta. O señor Garrido era un invitado, como era eu, un rapaz tamén invitado. Teño que confesar que me impresionou. Sentado fronte a min o señor Garrido contou parte da súa historia. Non nomeou a ningún dos mortos, nin a ningún dos fusileiros. Tampouco ninguén fixo preguntas.

Contou as súas andanzas de forma sosegada, sen mostrar ira ou vinganza, como se quixera esquecer todo.

Outras veces o señor Garrido sacaba peito e, en clave de humor dicía:

- Coidado comigo, que eu morro e resucito.